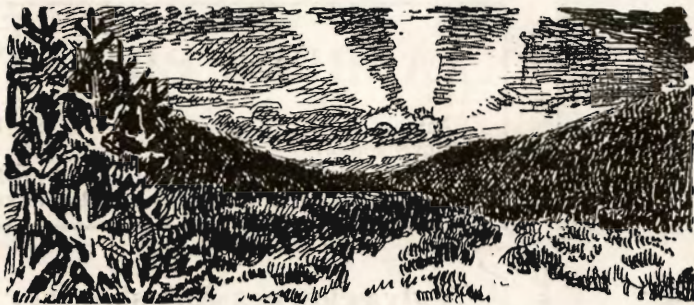

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 17

15. Decbr.

62. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1941

*Bjergfyr-
Duften*

giver

Velvære

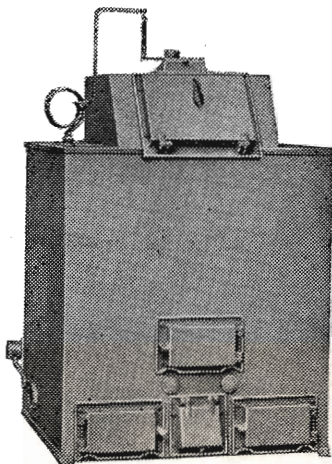
Det er Sæbens Indhold af frisk Bjergfyr-Olie fra de jyske Fyrreskove, der gør en Danapin-Barbering til en Nydelse. Og den er økonomisk — selv med yderst sparsom Anvendelse giver Danapin-Barbersæben et kraftigt, fløjlsblødt Skum, der hurtigt blødgør den strideste Skægvekst uden i ringeste Grad at irritere Huden.

DANAPIN

Barbersæbe

— et nationalt Produkt

A/S Fabriken NOMA — København

Centralvarme- Kedler & -Komfurer

Specielle Konstruktioner
for Fyring med Tørv og
Brænde.

A. BOLL

Maskinfabrik
Herning — Telf. 326

Dansk Andels-Æggesport

Kgl. Hofleverandør
er Producenternes
egen Forretning og
yder derfor disse
det fulde Udbytte.

Hovedkontor:
Akselborg,
København V.

SENLAR Frugt The

Et forædlet
Produkt —
forfriskende

og velsmagende

IVERSEN & LARSEN A/S

Danatex Træfiberplader

100 % dansk — mod Kulde, Fugt og Lyd

AXEL PRIOR Akts.
Bredgade 33 - Centr. 23
KØBENHAVN K.

A/S L. HAMMERICH & CO.
Grønnegade 57-59 - Tlf. 7050
V. Ringgade - AARHUS

Aktieselskabet

AARHUUS PRIVATBANK

— stiftet 1871 —

Aarhus:
Hovedkontor.

København.
Nygade 1.

Aktiekapitalen & Reserver ca. 17 Mill. Kr.
hæfter til Sikkerhed for alle Indskud.

Teglværkernes Salgskontor, Horsens.

S. M. B. A.

Telefon 1109.

Søndergade 37.

Drænrør — Mursten — Tagsten.

Røde

Drænrør

fra 2" — 12" haves
altid paa Lager.
Forlang Tilbud.

Røde Drænrør

2" — 12"

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa
Telefon 2127

„Sofienlund“ Teglværk.

Telefon 10 Ulstrup.

HADSTEN

Cementstensfabriker

— ved Chr. Andersen. —
Telefon 67.

Imprægnerede Cementrør
i forskellige Dimensioner
Monterør og Brøndringe.

Forlang Tilbud - Billige Priser.

Hotel Herning.

Telf. 21 — 41.

Byens første Hotel.

Alfa MARGARINE *med det høje
Brændpunkt* steger bedst

Prima Lermergel

at Køberen kan faa Fragttilskud.

med Garanti for Indhold af kulsur Kalk kan daglig afhentes løsgrevet i „Ulstrup Skovdistrikts Mergelleje“. Anerkendt af Hedeselskabet, saa F. Monrad. Tlf. 62 Ulstrup.

J. Chr. Petersens Papirhandel

„Hvælvingen“
ved Nikolaj Taarn

København K.

Hovedforhandler
af Statens Papir

Tryksager - Protokoller

Teglværkernes
Salgskontor

ESBJERG

Telf. 265—546

DRÆNRØR

2*—15*

MURSTEN TAGSTEN

Nordjysk Andels- Fjerkræslageri

RANDERS - Telf. 3053

Producenternes
eget Slagteri

Intet solidarisk Ansvar
Se efter vor Notering i
Dagbladene hver Mandag

REMINGTON

Bedste og mest benyttede
Skrivemaskine.

Enerhandler for Danmark:

L. KRISTENSEN

75, Raadhuspladsen,
København V.

Lad Deres Uld forarbejde

til Herre- og Damestoffer, Portier, Lagentøj, Tæpper, Garn, m. m. — Husk vore prima Herrestoffer af engelsk Kamgarn. — Prøver paa vore Varer findes paa vore Samlingspladser samt hos de fleste Skrædermestre. Uld købes og byttes med Varer.

Andels-Klædefabriken,
Grindsted.

Aktieselskabet

De danske
Sukkerfabrikker

København

Tegn Annonce i

Jydsk Telefonbog

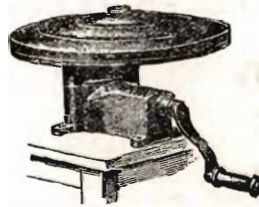
Jydsk Telefon-Aktieselskab
Aarhus

H. Struers chemiske Laboratorium

København K.
Skindergade 38
Telf. C. 1402

Originale Gerbers
Apparater
Comber-Apparat til
Kalktrang-Under-
søgelse

Analytisk kemisk
Laboratorium

Jyllandsafdeling
Studsgade 44
Aarhus - Telf. 4748

Natriumfosfat til
Kreaturfoder
Natriumklorat
til Fjernelse af
Ukrudt

Aut. af Land-
brugsministeriet

Annoncér i Hedeselskabets Tidsskrift

Ellidshøj Kridt- & Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus

Tlf. Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af Jordbrugskalk
samt Foderkridtmel

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS-
FORENINGER OG HEDESELSKABET

Johannes Ravn & Søn

SKOVFRØKONTORET

København-Valby

Frøavlscentret Hunsballe

Holstebro

Telefon 533

Frøavl

og Frøhandel

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —

KOLDING

Telefon 43

A/S Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896

Telf. 94 Skive

Frøavl

Frøhandel

Hulkjærhus

Planteskole

Rødkjærsbro

Telefon Ans 25

Planter til

— Skove

Læhegn

Haver

A/S SØNDERJYDSK FRØFORSYNING

AABENRAA — TELF. 47

P. KRUSES
PLANTESKOLE

- MUNDELSTRUP -

Telefon Tilst Nr. 7

Skovplanter

Haveplanter

Forlang Prislister eller Tilbud

Forlang

Gloria-Salt

— det rene Køkkensalt

i Pakker

A/S Christiansholms Fabriker

TIL ALLE SLAGS
BYGNINGER

TAG- OG VÆGBEKLÆDNING

DANSK ETERNIT FABRIK A/S

AALBORG

SALGSKONTOR: KAMPMANNS-
GADE 2 - KØBENHAVN V.

Trifoliums Frø
giver stor Høst.

Lyskopi - Zinktryk

Aarhus Lys- &
Zinktrykanstalt

Frederiksalldé 60, Aarhus

SOPHUS BERENDSEN A/s

V. FARIMAGSGADE 41
KØBENHAVN V

KANNIKEGADE 18
AARHUS

ALT ENTREPRENØRMATERIEL

DAMP- OG DIESELLOKOMOTIVER
GRAVEMASKINER - TIPVOGNE - SPOR

LEVERANDØR TIL HEDESELSKABET

Villa for Direktør Johan Olsen, Esbjerg,
opført efter Tegning af Arkitekt Harald Peters, Esbjerg.
SKARREHAGE MOLERSTEN anvendt som varmetæt
Bagmur i Ydervæggene.

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000
Kr. Præmie 10,000 Kr. Ialt
i en Serie 38,000 Gevinster
+ en Præmie. — Tils.
Kr. 1 Million 823,460. —
Trækkes samtidig med
Klasselotteriet.

Lodsedler faas hos alle
Kollektørerne samt i

Hoved-Kollektionen, Frede-
riksberggade 2, København K.

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telefon 4227 - 4228

Fabrik: Kaas

Telf. Kaas 11.

Elektriske H. N. F. Hegn!

Type A 5 (for Akkumulator) excl. Akk. .Kr. 85,—

Type B 5 (for Batteridrift) excl. Batt. . . .Kr. 100,—

Type AC5 (for 220 V. Vekselstrøm) . . .Kr. 185 —

Nærmeste Forhandler opgives gerne paa Forlangende

HEDE NIELSENS FABRIKER A/s - HORSSENS

TELF. 750 (4 Lin.)

TELF. 750 (4 Lin.)

Holbæk.
Tlf. 1213
(4 Lin.)

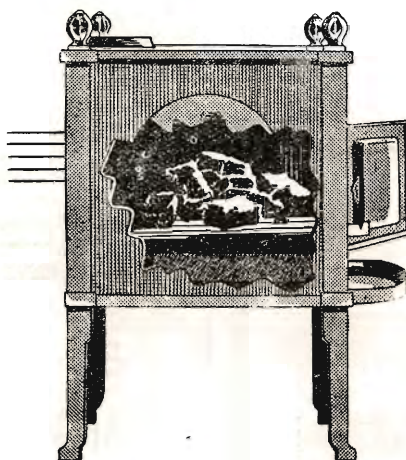
HOTACO

Holbæk Tagpap- & Cementvarefabriker A/S.

København.
Mitchellsgade 23.
Tlf. Centr. 13842
(2 Lin.)

Betonrør af enhver Art til Afvanding og Kloakeringer.
H. T. C.s specielle imprægnerede Rør til syreholdig Jordbund, anvendt af Hedeselskabet, Grundforbedringsudvalgene, Kommuner etc.
Leveres overalt. — Forlang Tilbud.

HESS-TØRVERISTEN

*Fra Brænde-
til Tørveovn*

Billedet viser en gennemskaaret Brændeovn, der ved Hjælp af HESS-Tørveristen er omdannet til Tørveovn. Risten kan let anbringes af enhver, og en Askeskuffe placeres nedenunder.

Alle HESS-Brændeovne af 421 og 422-Typen samt den nye Model Nr. 442 kan paa denne Maade brænde Tørv, hvis det kniber med at skaffe Brænde.

Se HESS-Tørveristen hos Deres Forhandler.

C. M. HESS' FABRIKKER A/S - VEJLE

ANDELS-PENSIONSFØRENINGEN

Rosenørns Alle 1 Tlf. Central 2728-15157. (Gensidigt Pensionsforsikringselskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelses og Børnerenter.

Andels-Anstalten Tryg

tegner alle Arter af Livsforsikringer.

Hovedkontor: Rosenørnsallé 1 — København.

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets Tidsskrift.

Nr. 17.

— 15. December 1941.

— 62. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Korrespondancer og Afhandlinger bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Tidsskriftet udgaar ca. 15 Gange aarligt og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 25 Øre pr. mm. Oplag 11,000 Eksempl.

Indhold: Hedeselskabets Forretningsførere. — Tørveproduktionen i 1941. — P. Pedersen-Hjerk. — Reglerne for Tilskud til Plantning. — Dansk Plantageforsikringsforening. — Fhv. Folketingsmand P. Kammersgaard. — Hedebruget. — Foreningen af danske Mosebrugere. — Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed. — De danske Mergelselskabers Aarsmøde. — Mindre Meddelelser.

Hedeselskabets Forretningsførere.

Da Hedeselskabets hidtidige Forretningsfører for *Slaug Distrikt*, Hr. fhv. Skovrider *Chr. Christensen*, Vorbasse, paa Grund af Alder har ønsket at afgive dette Hverv, har Hr. Sparekassedirektør *Carl Hansen*, Vorbasse, paataget sig at være Skovrider Christensens Efterfølger som Forretningsfører.

Tørveproduktionen i 1941.

Fra 1940 til 1941 sat op med 80 %.

Det danske Hedeselskab, Moseindustrien, er nu ved at have afsluttet Opgørelsen for Tørveproduktionen i 1941.

Skønt der endnu mangler nogle Producenters Indberetninger, foreligger dog allerede nu den væsentligste Del af Indberetningerne, saaledes at det kan overses, hvor stor Produktionen omtrentlig har været.

For Jyllands Vedkommende er Produktionen steget til ca. 2,5 Millioner Tons og for Øernes Vedkommende til ca. 2 Millioner Tons, ialt 4,5 Millioner Tons, hvilket vil sige at Produktionen i Forhold til 1940 er steget med ca. 80 % for hele Landets Vedkommende.

I Jylland produceredes i Fjor godt 1,5 Million Tons og paa Øerne knap 1 Million Tons.

Den normale Produktion forud for Krigen var ca. 400000 Tons aarligt for hele Landet.

P. PEDERSEN-HJERK.

Den 9. November døde forhenværende Distriktsbestyrer ved Hedeselskabet *P. Pedersen-Hjerk*, omtrent 80 Aar gammel.

P. Pedersen-Hjerk, der var Landmandssøn og født i Salling, blev i 1895 Landbrugskandidat og var derefter i nogle Aar beskæftiget ved Højskolegerning, indtil han i 1899 blev knyttet til Hedeselskabet med Domicil paa Selskabets Ejendom Skovbjerg Mosestation i Vestjylland. I 1909 udnævntes *Hjerk* til Distriktsbestyrer under Mose- og Engafdelingen og blev som saadan Leder af Afdelingens Arbejde i et stort vestjydsk Distrikt, der omfattede hele Ribe Amt samt Dele af Ringkøbing og Vejle Amter. *Hjerk* kom ind i Hedeselskabet forholdsvis kort Tid efter, at Selskabet havde optaget Arbejdet for en bedre Udnyttelse af Landets store uproduktive Mose- og Engarealer, og han var derfor omtrent fra første Begyndelse med i det Agitationsarbejde, der rejste denne Sag, og i det planlæggende og vejledende Arbejde, der fulgte efter ved Gennemførelse af Afvandings- og Opdyrkningsarbejder. Hans Virksomhed paa dette Omraade blev meget omfattende, og den har været af stor Betydning for vestjydsk Landbrug.

Overalt, hvor *P. Pedersen-Hjerk* færdedes, vandt han sig Tillid, og hans djærve og retliniede Karakter skabte Respekt om hans Navn. Han var dertil en udpræget positiv og praktisk anlagt Natur og i Besiddelse af en Forhandlingsevne, der næsten altid gjorde det muligt for ham at opnaa Landmændenes Tilslutning til Gennemførelse af de Forslag, han førte frem.

Udover sin Virksomhed i Hedeselskabet har *Hjerk* paa mange andre Omraader udført et omfattende Arbejde. Her skal kun nævnes,

at han fra 1917—1940 var Amtsvandinspektør for Ringkøbing Amt, at han i en Periode var Formand for de samvirkende landøkonomiske Foreninger i Ringkøbing Amt, og at han indtil sin Død var sagkyndigt Medlem af Grundforbedringsudvalget for Ringkøbing Amtsraads-kreds.

Ved Afslutningen af sin Gerning i Hedeselskabets Tjeneste i 1933 udnævntes Distriktsbestyrer P. Pedersen-Hjerk til Ridder af Dannebrog.

Niels Basse.

Reglerne for Tilskud til Plantning.

I Løbet af de sidste Aar er der, navnlig under Hensyn til Ønsket om at stimulere Beskæftigelsen, sket en Række Ændringer i de forskellige Regler for Tilskud til Plantning, dels for Hegns- og Smaa-plantning og dels for Skovplantning.

Da det ved flere Lejligheder har vist sig, at Kendskabet til disse Tilskudsordninger er lidet kendte, meddeles i det følgende en Oversigt over disse Forhold, der er mere fordelagtige, end det nogensinde tidligere har været Tilfældet:

- 1) Tilskud til Anlæg af Fredskovsplantager ydes med $\frac{2}{3}$ af de samlede Udgifter, herunder medregnet ogsaa Udgiften til Planter. Dette vil i Realiteten sige, at Tilskudet til denne Form for Beplantning er større end til nogen anden Form, idet man til Beplantningen opnaar et Tilskud, som er væsentlig større end den til Arbejdet udbetalte Arbejds løn. Betingelsen for Oprettelse af en Fredskovsplantage er, at Arealet er mindst 10 ha og at Ejeren ved Deklaration forpligter sig til at holde Arealet bevokset med Skov i Fremtiden.
- 2) Til Anlæg af kollektive Læplantninger under Hedeselskabets Ledelse og ved henvist Arbejds kraft ydes i Tilskud 100 % af Arbejds lønnen og 50 % af Planternes Indkøbspris mod at Lods ejerne danner et Læplantningslaug og ved Deklaration forpligter sig til Renholdelse og Fredning af det plantede. De kollektive Plantninger paa disse Vilkaar omfatter saavel Anlæg af Hegns linier som samlede Beplantninger paa indtil 5 ha.
- 3) Statstilskud til Indkøb gennem Landets Plantningsforeninger af Hegns- og Læplanter, herunder ogsaa Skovplanter, som anbringes i ikke fredskovspligtige Smaaplantninger. Tilskudets Størrelse udgør i Dag ialt 50 % af Planternes Indkøbspris. Af disse 50 % er dog den ene Femtedel, altsaa 10 % af Planternes Indkøbspris, for-

beholdt Plantningsforeningerne til Vejledning, Præmiering og lignende Formaal, saaledes at kun 40 % af Planternes Indkøbspris tilfalder Køberen som Tilskud.

- 4) Ifølge Beskæftigelsesloven kan der til Plantningsarbejder, naar disse optages af Kommune eller Institution, opnaas et Tilskud paa 40 % af Arbejdslønnen, og naar dette Tilskud kombineres med de 40 % af Planternes Indkøbspris, som kan opnaas gennem Plantningsforeningerne, vil det sige, at der, uden at man paatager sig nogen som helst Forpligtelse, kan opnaas 40 % Tilskud til et Plantningsarbejde, der er igangsat af en Kommune eller Institution.
- 5) Ved en særlig Bevilling er det endelig i en vis Udstrækning muligjort for Plantningsforeningerne foruden det under Punkt 3 nævnte Tilskud til Planternes Indkøb at yde 100 % af Arbejdslønnen i Tilskud til Plantningsarbejder hos Lodsejere, der er afskaaret fra at komme med i de kollektive Læplantningslaug.

Det vil af foranstaaende ses, at de største Tilskud til *Læplantning* opnaas ved, at Lodsejerne slutter sig sammen i et Læplantningslaug og lader Arbejdet udføre ved henvist Arbejdskraft. Hvor dette ikke kan lade sig gøre, kan saa de under 3, 4 og 5 nævnte Tilskud komme til Anvendelse.

Ved *samlede Bepantninger* af Heder og lignende egnede Arealer er det fordelagtigst at lade Arealet paalægge Fredskovspligt, hvorved man kan faa $\frac{2}{3}$ af Udgifterne i Statstilskud, og der er i den senere Tid anmeldt mange nye Fredskovsplantager, dels af private men ogsaa af Kommuner, som har benyttet denne Mulighed til at faa deres Arbejdsløse sysselsat paa nyttig Maade.

Dansk Plantageforsikringsforening

holdt den 16. September Repræsentantmøde i Viborg.

Selskabets Forretningsfører, Direktør *Flensborg*, aflagde Beretning, hvoraf det fremgik, at der i det forløbne Aar er tilgaaet Nytegning for ialt 1211 ha. Brandskaderne har ikke været store og 3 af dem har været forårsaget af Statsbanerne, saaledes at der herfra vil være Dækning for Skaderne.

Til Skadereserverne er overført 29500 Kr.

Det vedtoges at rette en Henvendelse til Statsadvokaten angaaende Skærpelse af Dommen over Brandstifteren i Skovbjærg Plantage.

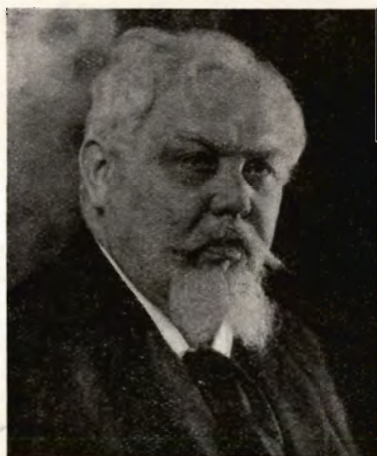
Et nyt Udkast til Ændring af Vedtægterne, saa de bringes i Overensstemmelse med Loven om Skadesforsikringsvirksomhed af 1934, vedtoges det at indsende til Handelsministeriets Godkendelse.

Regnskabet blev forelagt og godkendt.

Til Repræsentantskabet genvalgtes Greve *Knuth*, Tustrup, for Randers Amt, og for Skanderborg Amt nyvalgtes Proprietær *Secher*, Jordbjerggaard. Som Revisor genvalgtes Godsejer *Olufsen*. Quistrup. Til Formand for Repræsentantskabet genvalgtes Godsejer *Kieldsen*, Lyn-derupgaard, med Godsejer *Branth*, Sødringholm, som Næstformand.

FHV. FOLKETINGSMAND

P. KAMMERSGAARD

Den 1. December afgik Medlem af Hedeselskabets Repræsentantskab, Lærer *P. Kammersgaard*, Hasselager, ved Døden, godt 70 Aar gammel.

Allerede i Fjor deltog Kammersgaard ikke i Hedeselskabets Aarsmøde og heller ikke ved Jubilæet i Aar slog Kræfterne til, Hjertet var ikke stærkt, og han maatte holde sig i Ro.

P. Kammersgaard havde været Medlem af Hedeselskabets Repræsentantskab siden 1923. Han var kommet ind i Repræsentantskabet efter at den store Hedekommission havde behandlet Hedeselskabets Forhold, og J. C. Christensen havde stukket de nye Linier ud. I Repræsentantskabet følte han sig hurtigt hjemme. Hans hjertevarme Væren, og den Glæde over et godt og dygtigt Arbejde til Gavn for Landet og navnlig for de smaa i Samfundet, som han saa umiddelbart kunde give Udtryk for, gav ham mange Venner, der vil savne ham, nu han ikke er mere.

HEDEBRUGET

har holdt Generalforsamling i Viborg den 22. November.

Der bevilgedes her Tilskud til 2296 Ansøgere til Opdyrkning af ialt 4150 ha Hede. Det samlede Tilskudsbeløb andrager ialt ca. 189000 Kr.

381 Nybyggere paa Heden androg om Tilskud og af disse fik 237 bevilget Tilskud med ialt 63400 Kr. Desuden bevilgedes Tilskud til 14 nye Vejanlæg.

Foreningen af danske Mosebrugere

afholdt den 13. November Generalforsamling i Aarhus med Deltagelse af ca. 50 Medlemmer.

Formanden, Civilingeniør *C. Damgaard*, Odense, aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar og redegjorde for de Forhandlinger, der har været ført med Myndighederne og med Hedeselskabet om Tørveordningerne. Endvidere blev givet Meddelelse om, at Drøftelser, der var indledet med »Sammenslutningen af Tørveproducentforeninger i Danmark« om et eventuelt Samarbejde, var endt uden Resultat.

Formanden meddelte, at han paa Grund af manglende Tid ikke ønskede at fortsætte som Formand for Foreningen.

Ved Bestyrelsesvalgene genvælgtes Civilingeniør *Damgaard*, Fabrikant *Husted Andersen*, Fabrikant *Tobias Lassen*, Fabrikant *Jul. Rasmussen* og Forstander *Th. Tøttrup* til Bestyrelsen.

Foreningens Æresmedlem, Professor, Dr. phil. *A. Mentz* var Mødets Dirigent.

I et efterfølgende Bestyrelsesmøde blev Fabrikant *Jul. Rasmussen*, Vorbasse, valgt til Formand, medens Fabrikant *Johs. T. la Cour*, Pindstrup, fortsætter som Næstformand.

I Tilslutning til Generalforsamlingen holdt Dr. techn. *Th. Madsen* et Foredrag om Resultaterne af de Analyser, som Teknologisk Institut har foretaget i Tørv fra Leverancer til København. Det oplystes bl. a., at i den første Del af Vinteren 1941 havde samtlige Prøver over 40 pCt. Vand, heraf havde 36 pCt. af Prøverne over 70 pCt. Vand.

Sekretær *Skodshøj* foreviste Hedeselskabets Tørvefilm og endvidere saa Generalforsamlingen Statens Beskæftigelsesfilm om Tørv.

A. K.

Hedeselskabets Tidsskrift

1941

(62. Aargang)

Udgivet af

Det danske Hedeselskab

Redigeret af

Afdelingsleder Niels Basse og
Direktør, Skovrider C. E. Flensborg

Viborg

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg

1941

INDHOLD.

A. Administration.	Side
Hedeselskabets Forretningsførere	1, 232, 443, 467
Gave til Hedeselskabet	1, 232
Hedeselskabet bliver 75 Aar	17
Understøttelsesfondet for Hedeselskabets Tjenestemænd	42
Det danske Hedeselskab 1916—41. Ved C. E. Flensborg	83
Jubilæet den 28. Marts. Ved H. Skodshøj	189
Det aarlige Repræsentantskabsmøde	65, 211, 231 312
Repræsentantvalg 1941	253, 305, 379
Aarsberetning 1940—41. Ved C. E. Flensborg	255
Hedeselskabets Regnskab	300
Det store Folkemøde. Ved has.	326
B. Plantning og Skovvæsen.	
Det flyvende Korps II. Ved K. Oldenburg	9
De gamle Naaetræhegns Fornyelse. Ved K. Oldenburg	63
Bevar vore Gyvel. Ved C. Nielsen	72
Nye Plantagerealer	77, 439
Statsskovenes Udbytte 1939—40	228
Plantningsforeningernes Aarsmøde. Ved has.	242
Statsskovbrugets Regnskab 1940—41	367
De kollektive Hegn. Ved K. Oldenburg	385
A/S Plantningsselskabet Sønderjylland	450
Det Jenssen Buchske Legat	466
Reglerne for Tilskud til Plantning	469
Dansk Plantageforsikringsforening	470
C. Grundforbedring, Mose- og Engkultur.	
Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed. Ved N. B.	473
. 15, 37, 74, 210, 215, 232, 311, 369, 394, 424, 463,	23
Grundforbedring og Landvindingsarbejder. Ved Niels Basse	71
Godkendte Landvindingsarbejder	212
Mergelarbejdet 1940. Ved J. P. Olesen	357
Markernes Kalkforsyning. Ved J. P. Olesen	359
Grundforbedringsudvalgene holder Fællesmøde	380
Lov om Ændring af Grundforbedringsloven	380
Statsskassens Tilskud til Transport af Jordbrugskalk	401
Godkendte Landvindingsarbejder	425
Landvinding i Fiil Sø. Ved Chr. Jensen	435
Ringkøbing Fjordenge. Ved A. Fredborg	451
Bonitering og Kortlægning af Jordtyper. Ved N. C. Nielsen	457
Et straalende Resultat. Ved has.	473
De danske Mergelselskabers Aarsmøde	473

D. Moseindustri.		Side
Tilvirkningen af Tørv m. v. i 1940. Ved Fridlev Thøgersen		1
Moseundersøgelserne		18
Tørvelaan m. m.		18
Bekendtgørelse ang. Handel med Tørv		20
Hedeselskabets Moseundersøgelser (Bornholms Amt). Ved Fridlev Thøgersen		34
Fremstilling af Tørv. Ved A. Krøigaard		43
Vore Moser og deres Udnyttelse. Ved Fridlev Thøgersen		215
Rekord-Tørveproduktion i 1941		381
Tørveproduktionens Teknik. Ved Kaj Boisen		403
10 Millioner til Tørveproduktion i 1942		441
Anlægs- og Driftsplan til Tørveproduktionen		445
Tørveproduktionen i 1941		467
Foreningen af danske Mosebrugere. Ved A. K.		472

E. Litteratur.

Ansigter fra Heden. Ved has.	37
Hyrdeliv paa Heden. Ved has.	365
Randbøl Hede. Ved has.	390
De gamle fortalte. Ved has.	434
Storvildtet i Jylland. Ved has.	435
J. C. Christensen. Ved Har. Skodshøj	460
Fyring med Tørv, Brunkul og Brænde. Ved A. Krøigaard	462

F. Dødsfald.

Hans Peter Mathiesen, Hjordkær	17
Opsynsmand P. C. Christensen, Sparkjær	65
Statsskovfoged M. Andersen. Ved Har. Skodshøj	241
Førpagter Chr. Sonne	360
Landinspektør H. K. Nielsen. Ved E. Steenstrup	383
Hofjægermester Chr. Juel	423
Landbrugskandidat Alfred S. Lundsgaard	424
P. Pedersen-Hjerk. Ved Niels Basse	468
Fhv. Folketingsmand P. Kammersgaard	471

G. Hedeselskabets Tjenestemænd.

Ordensdekorationer	212,	232
Skovrider Chr. Christensen, Vorbasse		212
Skovrider C. G. Beck		212
Civilingeniør I. I. Tylvad		124

H. Forskelligt.

To Tidsbilleder. Ved cykl. mag.	38	
Mallehøj-Manden, Niels Povlsen Ottosen. Ved H. P. Hansen	65	
Holdbarheden af Hegnspæle. Ved S. A. C.	73	
Om Lyngmel som Føderstof. Ved A. C. Andersen	75	
Et Minde. Ved Fru Marie Reck	203	
En Tak. Ved A. Hornemann	204	
Christoffer i Hovborg. Ved Aug. F. Schmidt	205	
Det brandfarlige Foraar	227	
Uddeling af Legater. Ved N. Basse	233	
Lægen August Petersen. Ved Aug. F. Schmidt	360	
Et Plus til Brændeovnene. Ved has.	366	
Hedebrugets Aarsmøde	368	
Midtjydske Vandløb. Ved Kr. Pedersen	370,	394

	Side
Berigtigelse. Ved A. Mentz	385
Vi skal — og vi kan sætte Hænderne i Sving. Ved has.	443
Mindeparken for Hededyrkere. Ved has.	446
Hedebruget	472
Mindre Meddelelser:	
Oudrup Andelsplantage	15
Norges Tørveproduktion i 1940	16
Sverrigs Brændeforsyning	16
Hjerl Hede	41
Nye Tørveforeninger	41
Tidsskrift for Plantningssagen	79
Tørveproducentforening for Øerne	79
Frøsten i Moserne	230
Nye Kontorer for Grundforbedring	402
Norske Skovbrænde	402
A/S Bjørslev Plantage	402
Tørveindustrien	465

FORFATTERFORTEGNELSE.

	Side
Basse, Niels: Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed	473
» 15, 37, 74, 210, 215, 232, 311, 369, 394, 424, 463,	23
» Grundforbedring og Landvindingsarbejder	233
» Legater	468
» P. Pedersen-Hjerk	403
Boisen, Kaj: Tørveproduktionens Teknik	83
Flensborg, C. E.: Det danske Hedeselskab 1916—41	255
» Aarsberetning	435
Fredborg, A.: Ringkøbing Fjordenge	65
Hansen, H. P.: Mallehøje-Manden	204
Hornemann, A.: En Tak	425
Jensen, Chr.: Fiilsø	43
Krøigaard, A.: Fremstilling af Tørv	462
» Fyring med Tørv	72
Nielsen, C.: Bevar vore Gyvel	451
Nielsen, N. C.: Bonitering og Kortlægning	9
Oldenburg, K.: Det flyvende Korps II	63
» De gamle Naaletræshegns Fornyelse	385
» De kollektive Hegn	212
Olesen, J. P.: Mergelarbejdet 1940.	357
» Markernes Kalkforsyning	370, 394
Pedersen, Kr.: Midtjydske Vandløb	203
Reck, Fru Marie: Et Minde	205
Schmidt, Aug. F.: Christoffer i Hovborg	360
» Lægen August Petersen	18
Skodshøj, Har.=has.: Tørvelaan m. m.	37
» Ansigter fra Heden	189
» 75 Aars Jubilæet	241
» Statsskovfoged M. Andersen	242
» Plantningsforeningernes Aarsmøde	312
» Referat af Aarsmødet	326
» Det store Folkemøde	365
» Hyrdeliv paa Heden	366
» Et Plus til Brændeovnene	381
» Rekord-Tørveproduktion i 1941	390
» Randbøl Hede	134
» De gamle fortalte	435
» Storsvildtet i Jylland	443
» Vi skal — og vi kan	446
» Mindeparken for Hededyrkere	457
» Et straalende Resultat	460
» J. C. Christensen	1
Thøgersen, Fridlev: Tilvirkningen af Tørv 1940	34
» Hedeselskabets Moseundersøgelser	215
» Vore Moser og deres Udnyttelse	

Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed.

Fra Distriktskontorerne under Hedeselskabets Mose- og Engafdeling foreligger der en Opgørelse over Arbejder i November Maaned 1941.

Det fremgaar deraf, at der i Maanedens Løb er fuldført 425 Arbejder omfattende 2022 ha til en samlet Overslagssum af 1255621 Kr. Heraf var 401 Drænings- og Kultiveringsarbejder omfattende 1527 ha (Overslagssum 1056221 Kr.) og 24 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 495 ha (Overslagssum 199400 Kr.).

Derudover er der i samme Maaned ved samtlige Distrikter færdigprojekteret og tilstillet Rekvirenterne 499 Arbejdsplaner omfattende 2542 ha til en Overslagssum af 1747231 Kr. Heraf var 478 Drænings- og Kultiveringsplaner omfattende 2101 ha (Overslagssum 1539631 Kr.) og 21 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 441 ha (Overslagssum 207600 Kr.).

N. B.

De danske Mergelskabers Aarsmøde.

Generalforsamlingen den 5. Juli i Rigsdagens Fællessal.

Aarsmødet havde faaet god Tilslutning. Formanden, Landstingsmand *Martin Sørensen* aflagde som sædvanligt en meget fyldig Beretning. Det fremgik heraf, at der den 1. Juli 1941 staar indmeldt i Foreningen De danske Mergelskaber 168 Mergelskaber med 42199 Medlemmer, hvilket er en Stigning i Antal af Selskaber paa 1, men en Nedgang i Mergelskabernes Medlemsantal paa 1967, den første Nedgang i Foreningens Levetid.

Nedgangen hidrører fra, at de nye tilmeldte Selskaber er Bilselskaber med faa Medlemmer, medens de udmeldte Selskaber, der har afsluttet, er store Sporselskaber med mange Medlemmer. Denne Linie vil fortsætte endnu nogen Tid.

Formanden redegjorde for Mergelskabernes Hilsen og Hyldest til Hedeselskabet i Anledning af Jubilæet den 28. Marts.

Renter til Nationalbanken. Efter Forhandling med Nationalbankens Direktion er Renten af Mergellaan fastsat til $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a. baade for December Termin 1940 og Juni Termin 1941.

Staten har nu over for Nationalbanken afgivet Garanti for Mergellaan til et Beløb af 25 Mill. Kr.

Mergelskabernes Skyld til Nationalbanken andrager 12 à 13 Mill. Kr. Resten af Garantisummen er enten afdraget eller ikke kommen til Udbetaling.

I denne Forbindelse kan jeg nævne, at Staten nu har oprettet en Grundforbedringsfond paa 30 Mill. Kr. til Udlaan til forskellige Grundforbedringsarbejder. Fonden skal ikke i Almindelighed finansiere Merglingsarbejde, dette foregaar som hidtil i Nationalbanken.

De danske Mergelskaber udfoldede i 1920 og Aarene derefter store

Anstrengelser for at faa en saadan Fond paa 20 Mill. Kr. oprettet. Det lykkes ikke at overbevise den daværende Minister om Fordelene derved.

Rentetilskud. Statens Tilskud til Forrentning af Mergelselskabernes Laan er som bekendt fastsat til 1 pCt. af Gælden til Staten — eller Laan, hvorfor Staten garanterer, 2 pCt. af Gælden til private Pengeinstitutioner, for saa vidt det paa Finansloven bevilgede Beløb kan strække til — ellers reduceres Tilskudene forholdsmæssigt.

De to sidste Aar har Selskaberne erholdt det beregnede Tilskud fuldt ud, idet der foruden de sædvanligt bevilgede 200000 Kr. er overført fra Kontoen: Tilskud til Transport af Mergel paa Trafikbane, et Beløb, der muliggør at tildele Mergelselskaberne fuldt Rentetilskud.

I Aar er opført 260000 Kr. paa Finansloven, og formentlig vil dette Beløb være tilstrækkeligt til fuldt Rentetilskud.

Mellem Statens Hovedrevisorat, Statens Mergeludvalg, Ministeriet for Landbrug og Fiskeri og De danske Mergelselskaber har der været ført Forhandling om Ændring af Reglerne for Tildeling af Rentetilskud.

Resultatet af de indgaaende Forhandlinger blev, at Ministeriet i Skrivelse af 3. Februar 1941 meddelte De danske Mergelselskaber, at Mergelselskabernes Renteindtægter af ikke forbrugte Laan ligesom hidtil skal fradrages Statens Rentetilskud, at Ministeriet frafalder tidligere fastsatte Krav om Fradrag af Renteindtæger af Beløb hidrørende fra Selskabernes Opkrævning af større Beløb hos Medlemmerne end paakrævet efter Amortisationsplanen og fra Forudbetaling for Mergel, forsaavidt den herved tilvejebragte Opsparing kun kan anses for en rimelig Konsolidering af et Selskab og dets normale Drift.

Ved denne Ordning er fastsat, at et Mergelselskab ikke kan faa Tilskud til Forrentning af Gæld, der hidrører fra den Del af Laan, der er taget hjem fra Nationalbanken, men som der ikke er Anvendelse for, fordi Merglingsprojektet blev billigere eller mindre omfattende end oprindeligt forudsat. Denne Ordning er en Fordel for de solide Selskaber, der tilstræber en passende Konsolidering.

De Selskaber, der kan faa Andel i Rentetilskudet, uanset at de i sin Tid har modtaget Fragttilskud, er de Selskaber, der modtog Fragttilskud i 1938—39.

Bestemmelsen om, at der ikke kan gives Rentetilskud til den Andel — tre Tiendedele af Fragtudgifterne — som Selskaberne selv har betalt, er fremdeles gældende.

Haandlæsning af Mergel. Paa Foranledning af Jelling Mergelselskab og Entreprenør la Cour, Aarhus, blev der sidste Efteraar afholdt nogle Møder, hvis Formaal var en Undersøgelse af, om det var muligt, nu da al Gravning og Kørsel med Mergel var standset paa Grund af Olie- og Benzinmangel, at etablere en Ordning, hvorefter Merglen haandlæsses med Tilskud til Arbejdsløn ifl. Grundforbedringsloven.

Endvidere skulde der ydes Tilskud til Fragten over Afstande af over 2 km fra Graven og ud paa Lossepladsen.

Foreningen indsendte et Andragende herom til Statens Mergeludvalg den 14. Oktober 1940.

Ministeriet for Landbrug og Fiskeri tilstillede den 27. Februar 1941 Foreningen en Svarskrivelse, hvori det bl. a. hed:

»Saaledes foranlediget skal man efter stedefunden Brevveksling med Det danske Hedeselskab og efter at have opnaaet Bevilgelsesmyndighedernes Tilslutning meddele, at Ministeriet for Landbrug og Fiskeri herved godkender, at Reglerne for Ydelse af Stats-tilskud til Mergeltransport midlertidigt ændres i Overensstemmelse med det som Bilag til Foreningens Andragende fulgte af Hedeselskabets Mergelafdeling udarbejdede Forslag.

Ændringen af Reglerne vil dog kun blive opretholdt, saalænge de nuværende vanskelige Transportforhold vedvarer.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Ydelse af Tilskud efter Reglerne i Lov Nr. 597 af 14. November 1940 om Grundforbedring skal man meddele, at der i Henhold til Lovens § 10, Stk. 1, jfr. § 9, Stk. 1, kan ydes Tilskud til Mergling, som iværksættes af flere Lodsejere i Forening i Henhold til en af en Landvæsenskommission eller Afvandingskommission afsagt Kendelse eller i Henhold til et for nævnte Myndigheder indgaaet Forlig.

Tilskudet andrager 50 pCt. af den Arbejds løn, som udbetales Arbejdere, som ved Antagelsen var arbejdsløse og oppebar Understøttelse af Arbejds løsheds kasse eller af det offentlige. Lige med nævnte Arbejdere kan — efter nærmere af Ministeriet for Landbrug og Fiskeri fastsatte Regler — stilles Arbejdere, som ved Antagelsen var beskæftiget ved andre af Grundforbedringsloven omfattede Arbejder. Ved Antagelse til Arbejdet skal fortrinsvis komme i Betragtning Familieforsørgere og saadanne, som har forsikret sig mod Arbejds løshed.

Tilskudet kan omfatte Arbejds løn til Gravning, Læsning, Billefører, Opsætning og Maaling af Mergelen paa Modtagerens Mark samt Spredning af Mergelen, alt under Forudsætning af, at Arbejdet udføres af Arbejdere, som opfylder ovennævnte Betingelser.

Derimod kan der ikke ydes Tilskud til Løn eller andet Vederlag til selvstændige Vognmænd eller andre Pesoner, som ikke er Arbejdere.«

Det var af Hedeselskabet beregnet, at der var Betingelse til Stede for Arbejdets Igangs sættelse hos 13 Mergelselskaber med 150000 Kubikmeter Mergel og med Anvendelse af ca. 160000 Kr. Fragttilskud.

Der kom dog ikke ret meget ud af de udfoldede Bestræbelser eller af Ministeriets Velvilje. Vinteren blev baade lang og trang. Gasbilerne kan ikke trække Læs op af Mergelgraven. Landmændene fik ikke Tid til selv med Heste og Vogne at hente Mergel.

Sognefogdens Udpantning i fast Ejendom. Den nye Mergellov af 29. Marts 1940, § 11, Stk. 1, bestemmer, at Sognefogden kan foretage Udpantning for Mergelbidrag, naar Beløbet ikke overstiger 500 Kr.

Da der ikke i Loven findes Bestemmelse om, at Udpantningen er begrænset til Løsøre, var De danske Mergelselskaber af den Formening, at Sognefogden havde Hjemmel til at pante i fast Ejendom.

Vestre Landsret har nu ved en Dom den 18. Marts 1941 bestemt, at Sognefogden har Hjemmel til at foretage Udpantning i fast Ejendom, naar Beløbet ikke overstiger 500 Kr.

Nye Vedtægter for Mergelselskaberne. Den nye Mergellov af 29. Marts 1940 medførte, at Hedeselskabets Standard-Vedtægter maatte ændres saaledes, at de blev i Overensstemmelse med den nye Lov.

Udvidelse af bestaaende Selskaber. Hedeselskabet har forespurgt Landbrugsmi-
nisteriet, om et Mergelselskab, der har Bevilling, skal forelægge Landvæsens-
kommissionen Erklæring fra den sagkyndige, naar nye Medlemmer indtræ-
der, eller naar der sker Udvidelse af Selskabet til nyt Omraade, hvor Ud-
videlse af Bevillingen kræves.

Ministeriet besvarede Spørgsmaalene derhen, at Spørgsmaalene maa af-
gøres i hvert enkelt Tilfælde.

Hvis nye Medlemmers Optagelse vil nødvendiggøre en Afvigelse fra den
oprindelige Merglingsplan, skal der indhentes Udtalelse fra den sagkyndige.
I modsat Fald kan Landvæsenkommissionen ved Kendelse tillade Optagelse
af nye Medlemmer uden ny Erklæring fra de sagkyndige.

Ministeriet tilføjer, at Landvæsenkommissionen — uanset om der skal
indhentes Erklæring fra den sagkyndige eller ej — naturligvis bør nægte at
godkende Merglingsplanen, saafremt denne paa Grund af Omraadets Omfang
eller af andre Grunde findes urimelig eller utilstrækkeligt gennemarbejdet.

Formanden omtalte udførligt forskellige Forhold vedrørende den nye
Mergellov af 29. Marts 1940, navnlig vedrørende § 1.

Forskellig Afslutningstid for Medlemmer i samme Selskab. Ministeriet for Land-
brug og Fiskeri har 13. December 1940 kommunikeret Foreningen en Skri-
velse, der er tilstillet Hedselskabet den 13. December 1940. Hedeselskabet
havde forespurgt, om det vil være i Overensstemmelse med Loven, at der in-
den for et Mergelselskab, der har maattet indstille Arbejdet foreløbig paa
Grund af Benzin- og Oliemangel, afholdes Regnskabsmøde for de Medlem-
mer af Mergelselskabet, der har faaet Mergel leveret, medens den Del af
Medlemmerne, som ikke har faaet nogen Mergel, holdes udenfor.

Ministeriet besvarede Spørgsmaalet saaledes:

I denne Anledning skal man efter stedfunden Brevveksling med Statens
Mergeludvalg meddele, at Regnskabsmøde efter Lovens § 8, Stk. 1, skal af-
holdes, naar hele det paagældende Merglingsarbejde er afsluttet, men der er
formentlig ikke i Loven noget til Hinder for, at saadant Regnskabsmøde kan
afholdes alene med de Medlemmer, der paa et givet Tidspunkt har faaet le-
veret Mergel, medens de *andre Medlemmer udtræder af Selskabet*, event-
uelt danner deres egen Afdeling inden for Selskabet — i Virkeligheden et
nyt Mergelselskab — som kan søge selvstændig Bevilling for sit eget Merg-
lingsprojekt til sin Tid, naar dette kan gennemføres. Forudsætningen for, at
Medlemmer, der ikke har faaet Mergel, saaledes kan udtræde, maa dog være,
at Landvæsenkommissionen godkender deres Udtrædelse, hvilket igen vil
være betinget af, at det allerede delvis gennemførte Projekt økonomisk og ju-
ridisk kan afsluttes som en Helhed for sig i Overensstemmelse med Loven.
I denne Forbindelse skal man ogsaa henvise til Lovens § 11, Stk. 4, angaaende
Opgørelse af Administrationsudgifterne m. v. ved Medlemmernes Udtræ-
delse, hvorimod en særlig Opgørelse af selve Mergelgælden normalt ikke
skulde volde Vanskelighed, da Medlemmerne hæfter hver for sig med For-
trinsret i deres Ejendomme.

I Henhold til denne Afgørelse vil det altsaa være muligt — under visse
Omstændigheder — at slutte et Mergelselskab, uanset at kun en Del af Med-
lemmerne har faaet Mergel.

Formanden takkede derefter til alle Sider for Samarbejdet og sluttede
med følgende Ord:

I dansk Landbrug er vi Mergelfolk kun et enkelt Led, omend et meget
betydeligt Led. Hvis Jorden ikke mergles, standses baade Planteavl og Hus-
dyrbrug.

Merglingen kan derfor ikke standses ret længe. Jordens Forraad af Kalk svinder hurtigt væk ved det stærke Kalkforbrug i Nutidens Planteavl, og Forraadet slipper først op paa den lette Jord, der ikke kan taale de store Mængder som Grundmergling.

Vi maa derfor forsøge at finde nye Veje, hvis de kendte Metoder i længere Tid ikke kan anvendes. Det er en Livsbetingelse for Landet, at Avlen paa Danmarks Jord holdes oppe i størst muligt Omfang.

Sammen med de øvrige Faktorer inden for dansk Landbrug vil vi gennem vor Organisation og i Samarbejde med Hedeselskabet og Landbrugsministeriet udnytte enhver Mulighed for at faa Kalktilførslen til den mest kalktrængende Jord oretholdt.

Hver nok saa lille Forøgelse af Avlen paa dansk Jord hjælper til at gøre Danmark selvhjulpen i denne vanskelige Tid. At bidrage dertil er en god national Gerning, der tjener til at styrke Landet, og er et Bevis for den danske Befolknings Vilje og Evne til Udførelse af praktisk Daad, der kan give os og gamle Danmark en berettiget Forventning om Bevarelse af Landets frie og selvstændige Stilling som Nation ind i Dagene, der kommer. — Et Leve Danmark!

Forhandlingen

var ret kortvarig. *Bundgaard Nielsen*, Broager, udtalte, at man i hans Forening vedblivende ønskede at arbejde efter den gamle Lov, som var mest enkel.

Thidemann, Vesthimmerland, omtalte Udpantningsreglerne og spurgte, hvor længe en Sognefoged havde Lov til at ligge med Udpantningskendelserne. Og hvor meget maa Dommeren tage i Gebyr?

Sørensen, Sydvestsjælland, stillede nogle Spørgsmaal angaaende Mergelgældens Afløsning.

Meulengrath, Hobroegnen, spurgte, hvordan man rettest burde forholde sig med Indbetaling af indløst Mergelgæld.

Otto Hald, Bjerger Herred, ønskede ogsaa Klaring paa Forholdet vedr. Indbetaling af ekstraordinære Afdrag.

Østergaard Nielsen, Hvidding, kritiserede den Maade, hvorpaa Udpantningsretten praktiseredes.

Hans Larsen, Ribe, henlede Opmærksomheden paa det Forhold, at Kreditforeninger kræver Indbetaling af Mergelgæld for Ydelse af Laan; et Forhold, der strider mod Lovens Bestemmelser om Fortrinsret.

Rasmus Knur, Gylling, takkede Martin Sørensen og Bestyrelsen, fordi man havde rettet det af Tal. tidligere paa pegede Misforhold, hvorefter de, der viste den bedste Økonomi, gik tabt af Rentetilskudet!

Landstingsmand *Martin Sørensen* fik nu Ordet for at besvare de faldne Udtalelser. Han bemærkede angaaende Benyttelsen af de gamle Regler: Hvis De kan lave en praktisk Ordning med Dommeren og Ingeniør Olsen, saa for os gerne. — Naar det undertiden gaar nær ind mod Terminen med Regningerne, da er det for at udnytte en eventuel Rentenedsættelse.

Fortrinsretten gaar ikke tabt, fordi en Sognefoged vender med Udpantningen. Hvad angaar Gebyret for Afløsningskendelse, da er det 1 Krone. Det er naturligt, at store indgaaede Beløb indbetales, og at man tager en Anmærkning.

Efter endnu flere Bemærkninger om Mergelgældens Indbetaling o. m. sluttede Forhandlingen om Beretningen.

Regnskabet fremlagdes af Kassereren, *Vilh. Egsgaard*, Thyregod, og til Bestyrelsen genvalgtes *A. P. Frederiksen*, Boulstrup, *Rasmus Søby*, Herning,

Kristen Madsen, Hejbøl, Marius Nielsen, Føllenslev, og Formanden, Landstingsmand Martin Sørensen, »Peterslund«.

Revisorerne, *K. Vesterager, Sdr. Omme og Rasmus Høgh, Rønslunde*, genvalgtes ligeledes.

Fastsættelse af næste Aars Mødested overlodes til Bestyrelsen.

Afdelingsleder *J. P. Olesen*, Hedeselskabet, redegjorde for Aarets Arbejde.

Ankersen, Vedsted og Omegns Mergelselskab, motiverede en Henvendelse vedrørende de nye Landvæsenskommissioners Stilling til Frigørelse af smaa Parceller. *Ankersen* henstillede til Bestyrelsen, om man ikke som hidtil kunde lade disse smaa Parceller forblive pantefri.

Formanden svarede, at Henstillingen skulde blive taget til velvillig Efterretning.

— Dermed var man naaet gennem Dagsordenen, og Ordstyreren, *A. P. Frederiksen*, sluttede Mødet.

MINDRE MEDDELELSER.

I Sverrick vil man nu forsøge at opfiske en Del af det Tømmer, der i Aarenes Løb er gaaet til Bunds under Tømmerflaadningen ad de største svenske Elve. Alene i Angermannelven regner man med, at der ligger ca. 2½ Million Tømmerstokke. Det er Meningen, at Arbejdsløse skal tage Træet op, og det skal derefter anvendes til Brændsel.

*

Rettelse.

I sidste Nr. af Tidsskriftet var der i Artiklen »Bonitering og Kortlægning af Jordtyper« paa Side 456, Linie 23 kommet til at staa »de øvrige sandede Jorder«, medens der skulde have staaet »de iøvrigt sandede Jorder«.

*

De svenske Skovejere har forpligtet sig til aarligt at levere 12000 Tons Tjære fra gamle Naaetræsstubbe efter at Staten har givet Skovejerne en Prisgaranti indtil 1945. Denne Tjæremængde skal danne Basis for Fremstilling af 4000 Tons Smøreolie aarligt.

*

I Radioen

var der den 19. November en Udsendelse vedrørende Problemet »Borger i Danmark«. Her fortalte Hofjægermester *Lüttichau* om Hedeselskabet og dets Virke.

*

„Lommebog for Landmænd“

for 1942 er nu udsendt hos »Gyldendal«. Afdelingsleder *Niels Basse*, Hedeselskabet, skriver bl. a. om »Grundforbedringsarbejder«.

*

Kolind Landboforening har i Anledning af sit 50 Aars Jubilæum udsendt et smukt Jubilæumsskrift, der baade redaktionelt og bogtrykmæssigt er overordentlig smukt udført. I en Række Artikler skildres interessant og læseværdigt Egnens Historie og Udvikling.

*

Lolland-Falsters Tørveproducenter

har den 23. November holdt Generalforsamling i Sakskøbing under Ledelse af Formanden, Entreprenør *H. Møller Andersen*, Grænge. Der forelaa Forslag om Tilslutning til Foreningen af Tørvefabrikanter i Østifterne, men det besluttedes at forblive i den gamle Forening af danske Mosebrugere.

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring af Genplantningsværdien for Naaetræsplantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle 50 Øre pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr. ha 15 Øre, dog ikke under 50 Øre. Vedtægter og Indmeldelsesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

„KUSTOS“ KREATURFORSIKRINGSFORENING
STIFTET AF DANSKE LANDMÆND 1881
FORSIKRER HESTE, KVÆG, FAAR OG SVIN
KONTOR: HAVNEGADE 4, AARHUS TELEFON NR. 1300

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telf. 1400 (3 Linier)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9—15

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15

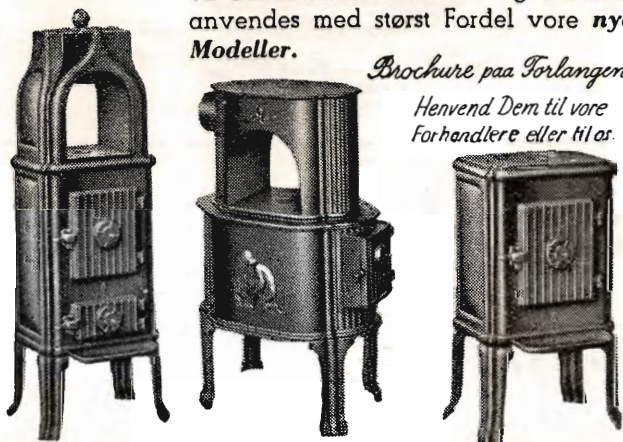
Telefon: 1500
(5 Linier)

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter
anvendes med størst Fordel vore nye
Modeller.

Brochure paa Forlangende

*Henvend Dem til vore
Forhandlere eller til os.*

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Stryg elektrisk

Beskyt Deres Plantninger med

Elektrohegnet **STØD**

Det førende Hegn.

Firma: Dansk Elektrohegn,

V. Boulevard 51, København V.
Telefon Central 15453.

Viborg Papir-Comp.

Papir & Papirvarer en gros.
Bogtrykkeri.
Kontorforsyning

Sct. Mathiasgade 31—33.
Telf. Viborg 802—803.

A. Philipsen & Co., Viborg.

Maskinanlæg - Automobiler.
Telefon 532—1064.
Elektriske Anlæg - Vandværks-
anlæg. Telefon 174—274.

A/S L. Hammerich & Co.
Specialforretning i Bygnings-
artikler. Grundlagt 1854.
Telefon Nr. 7050 (3 Linier).
AARHUS.

AALBORG TAFFEL AKVAVIT.

Aktieselskabet
CARLSBERG TEGLVÆRK

Middelgade 14, Randers – Telefon 1515

Carlsberg Teglværk: Randers 174

Faarup Teglværk: Faarup 10

AKTIESELSKAB **C. OLESEN** KØBENHAVN

MANUFAKTUR EN GROS OG FABRIKATION
DANSK PLYS OG MØBELSTOF-FABRIK I KASTRUP

Aktieselskabet

Vejle Bolte- & Møtrikfabrik.

Grundlagt 1899.

Telefoner 2120.

Telegr.-Adr.:
Boltefabriken.

**Alle Slags Bolte Skruer,
og Skinespiger.**

Leverandør til
De danske Statsbaner.

Herning Hede- & Discontobank.

10—12½, 2½—5.
Telefon 5, 273 og 720.

Den er rigtig!

**DEN
ER FRA**

Zinck GODT-HAAB

**SKIVE
DISKONTOBANK**

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

Alt i prima røde Drænrør.

**Silkeborg, Herning og omliggende
Teglværkers Salgskontor**

Torvet 6, Silkeborg

Telefon 1200

repræsenterende følgende Værker:

Silkeborg Teglværk.
Lysbro Teglværkers Eftfl.
De Forenede Teglværker,
Lysbro.
Vinderslevgaard Teglværk.
Paarup Teglværk.

Bjødstrup Teglværk.
Gjern Teglværk.
Visgaard Teglværk.
Højriis Teglværk, Ikast.
De Forenede Midtjydske
Teglværker, Herning.

Dansk Brandforsikringselskab

„VERMUND“

af 1904 - gensidigt Selskab.

Bygninger og Løsøre.
Virkefelt hele Landet.

Hovedkontor: Banegaardsplads 4, Aarhus.

SIN

Livsforsikring
Livrenteforsikring
Ulykkesforsikring
Ansvarsforsikring
Hospitalforsikring
Grundejerforsikring
Automobilforsikring

tegner man i

NORDISK

Livsforsikrings-A/S af 1897 ■ Ulykkesforsikrings-A/S af 1898

Hovedkontorer:
St. Kongensgade 128 — Grønningen 17, København K.
Telefon 2860

Indhent Tilbud!

Varde Bank

Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

A/s Varde Staalværk, Varde.

1. Kl. Staalstøbegods til Tip-
vognshjul, Bremseklodser og
andet Entreprenørmateriel. —

Ildbestandigt „Vardan“. — Manganstaal.

HELLESENS SENIOR

er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS SENIOR

giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS

verdenskendte Tør-
element

HELLESENS SENIOR

I Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig i Jægerhytten

Brug **RANDERS**
REB

Skive Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon 921

Normrør

med Garantimærket

Imprægnering

— Brøndrør —

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Tell. 14.350. - Gensidigt Selskab. - Reventlowsg. 14, Kbhvn. V.

Ansvarsforsikring

Automobillforsikring

Henvendelse til Kredsens Tillidsmand eller til Kontoret.

Det lødigste Læsestof

„Hjemmet“ er et Blad for
hela Familien og indehol-
der Spidsartikel, under-
holdende Noveller, Artik-
ler for Husmoderen, flere
illustrerede Børnesider og
m. a. Kort sagt: Lødig
og fængslende Læsning.

finder De hver Uge

i Danmarks førende Ugeblad

HJEMMET

Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 58

- RØDE DRÆNRØR -

Vore anerkendte
føres altid paa Lager fra 2* til 8*.
Tilbud til Tjeneste.

A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.
Telefon 187.

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

leverer

PRIMA, RØDE DRAINRØR

i Størrelse fra 2 til 15 Tommer.

Indhent Tilbud.

Tlf. Højslev 3.

Bjerringbro Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle Δ -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager
Altid leveringsdygtig

Røde Drænrør

indtil 16" Diameter.

A/S Højslev Teglværk

pr. Ulstrup.

Telefon 67 Ulstrup.

J. C. HALVORSEN

Krogsgades Cementstøberi
AARHUS

Kontor: Dannebrogsgade 20
Telf. 5019—5020

Imprægnerede Cementrør, anerk. af
Autoriteterne som fuldstændig
Erstatning for glass. Lerrør.
Monierrør. Maskinstampede
Rør. Brøndringe.
Dagens billigste Pris.
— Forlang Tilbud. —

Drænrør.

Røde Drænrør fra 2*—8* al-
tid paa Lager. Forlang Tilbud.

1/8 Aalborg Teglværker.

Vesterbro 58. Telf. 24 & 305.

Hornbæk Cementvare- og Mørtelfabrik

Marius Ødum

Telefon 400 Randers

Kun Δ -mærkede
Varer føres

Største Lager

Bedste Kvalitet

Forlang Tilbud

RØDE DRÆNRØR

TAGSTEN

MURSTEN

Kählers Teglværk
Korsør

Nivaagaards Teglværk.

Telf. Nivaa Nr. 9. Nivaa St.

Drænrør i alle Dimensioner
fra 2* til 15*. — **Lerrør** med
og uden Muffe fra 6* til 15*

— Forlang Tilbud. —

Spedalsø

Cementvarefabrik.

R. Jensen. — Indeh. J. Jensen.
Tlf. 504. Horsens. Tlf. 504.

Imprægnerede Rør
efter Ingeniørfor-
eningens Normer.
Drænrør i forsk. Di-
mens. fra 10-50 cm.
— Brøndringe. —

FORLANG TILBUD.

Petersværk Cementvareindustri

Telefon 1055 — Nørresundby

Δ Betonrør efter dansk Ingeniørforenings Normer

Vibrerede Monierrør — — Imprægnerede Rør

Røde - 1 1/2" — 12" - Drænrør.

Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.

Vesterbrogade 12 — København V. — Central 282.

Midtjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon Skive 1030

S. m. b. A.

Telefon Viborg 1330

Alle Størrelser i Drænrør leveres

Køb til Julen

Mænd, der byggede Danmark

Bind I: Frode Aagaard:

J. C. CHRISTENSEN

Faas i alle Boglader

5 Kr.

Harald Skodshøj:

ENRICO MYLIUS DALGAS

udkommer i Serien ca. 1. Marts 1942

STEEN HASSELBALCHS FORLAG

FREMTIDEN,

gensidig dansk Livsforsikringsforening, oprettet 1886,

AALBORG

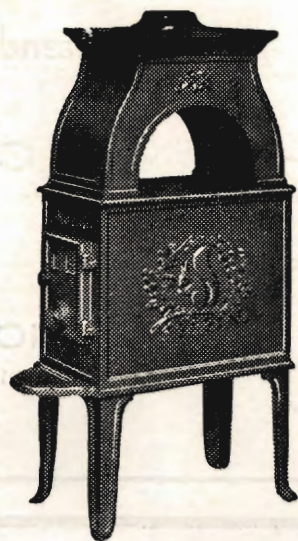
Selskabets Hovedkontor og Ejendom, Vesterbro 16-18, Aalborg

„FREMTIDEN“

sikrer Fremtiden

MORSØ BRÆNDEOVNE

kan leveres i 12 forskellige Størrelser
og Udførelser

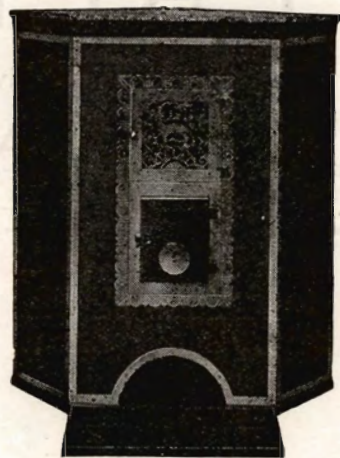

Nyhed:

MORSØ BRÆNDEKAMINER

specielt indrettet for
Brændefyring

6 forskellige Størrelser og
Udførelser

MORSØ STØBEGODS

A/S N. A. CHRISTENSEN & CO., NYKØBING MORS

Redaktion: Afdelingsleder N. Basse og Direktør, Skovrider C. E. Flensborg, Viborg.
Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.

